

Γ'

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΤΟΥ ΠΑΤΡΕΩΣ *

ΥΠΟ
Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ (†)

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ - ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ξβ'. «Πάντως τοίνυν οὐ γέγονεν ἐν ἄλλῳ γένει ἀνθρώπων τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα δεινά. Ποῦ ἤκουσται ἢ ποῦ γέγραπται μιᾶς ἡμέρας ἀποτιμηθῆναι γλώσσας πιστῶν τριῶν μυριάδων ἀριθμὸν συγκροτούσας, τὴν Ἑλλάδα φωνὴν κατὰ τὸν Ἀλεξανδρείας Πηγᾶν ἱερὸν Μελέτιον λαλούσας καὶ βαλανεῖα ἐν μηνί ἐξ ταῖς τῶν πιστῶν βίβλοις κατὰ τὴν Αἴγυπτον πυρωθῆναι, ὥστε τοὺς εἰσερχομένους τοὺς ἑαυτῶν σωματικούς ῥύπους ἐκαθαίρειν ἢ καὶ μεγάλης πόλεως πληθὺν ἀπειροκάκων βρεφῶν καταστρωθῆναι καὶ ἱπποδρόμιον γενέσθαι καὶ καταπατηθῆναι τοῖς Μωαμεθισταῖς ἀναβάταις, ὡς ἐγένετο ἐπὶ τοῦ τὴν Προῦσαν ἐκπορθήσαντος Ὁρχάνου; Οὐ γέγονεν ἄρα τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα οὔτε πρότερον οὔτε γενήσεται ὕστερον οἶμαι μέχρι τῆς συντελείας».

τζα'. «Καὶ γὰρ καὶ Γερμανοὶ καὶ Αὐστριακοὶ κατὰ τοῦ θηρός κινούμενοι οὐ σωτήρες τῶν κειμένων Προφητῶν θέλουσιν εἶναι, ἀλλὰ δεσπόται καὶ ἡγεμόνες. Καὶ Ἑνετοὶ πάλιν καθώρμησαν κατ' ἐκείνων σφοδρῶς, ἀλλ' οὐ πρὸς δόξαν ἡμῶν, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἀφορῶντες. Καὶ Γάλλοι ἕνεκα τῆς ἐλευθερίας πάντων τῶν βασιλευομένων καὶ τυραννομένων κελίηνται, ἀλλ' ἐφωράθησαν τὸ ἀρπακτικὸν καὶ τὴν τυραννίδα θηρεύοντες, ἀλλὰ ἐπαγγελόμενοι καὶ ἄλλα κατεργαζόμενοι. Καὶ Λουθηροκαλβίνοι οὐ μετριώτεροι τούτων ὑπάρχοντες, μᾶλλον πάντων αὐτῶν τὴν δουλείαν ἡμῖν ἐπιτείνουσιν ἢ περ ἐκλύουσι. Καὶ Ὀθωμανοὶ πολέμου κηρύττοντες καὶ συμμαχίας σφραγίζοντες οὐ τοσοῦτον προσθεῖναι τῇ ἑαυτῶν ἄλλας πόλεις, ὅσον στερεωθῆναι ἐδραιότερον ἐπὶ τῆς ἡμετέρας πικρᾶς δουλείας. Κἂν αὐτὴν τὴν ὁμόπιστον ἡμῖν Ρωσσίαν εἶπης, καὶ ταύτην οὐκ ἂν εὖροις πρὸς τὴν τῆς δουλείας ἡμῶν ἀπαλλαγὴν κινουμένην, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον αὐτῆς καὶ κέρδος καὶ αὐξήσιν τῆς οἰκείας μεγαλειότητος. Καὶ ἔστι τὸ εὐσεβὲς τοῦ Χριστοῦ μικρὸν ποίμνιον ἐν μέσῳ τοσοῦτων καὶ τοιούτων μεγάλων λεόντων ἐράσμιον θήραμα, μηδενὶ αὐτῶν βοηθούμενον, ἀλλὰ μᾶλλον θπειλούμενον δουλωθήσεσθαι αἰώνιον δουλείαν μηδέποτε τέλος ἔχουσαν, οἷ σπαράττουσιν ἀλλήλους ὡς ἂν

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 444.

καταδουλώσαντες αὐτὸ τὴν ἑαυτῶν ἐπικράτειαν κρατύνωσι τῆς γῆς ἀπάσης μονοκράτορες γενέσθαι σπεύδοντες».

ψγ'. «Οὔτε γὰρ τὸ τῆς Ἀλεξανδρείας, οὔτε τὸ τῆς Ἀντιοχείας, οὔτε τὸ τῶν Ἱεροσολύμων πατριαρχεῖον ἔχει μητροπόλεις, ἀρχιεπισκοπὰς καὶ ἐπισκοπὰς καὶ ἱεράς Μονὰς τοσαύτας ὅσας τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως νῦν. Τὸ μὲν γάρ, α' ἓνα μητροπολίτην δεικνύται ἔχον καὶ τοῦτον πάνυ σμικρὸν καὶ ἀφανῆ, τῷ ὀνόματι μόνον λεγόμενον, πράγματι δὲ ἀπολειπόμενον, τὸ δὲ β' τέσσαρας πρὸς τοὺς δέκα καὶ τούτους οὐ λαμπροὺς καὶ περιφανεῖς, ἀλλὰ λίαν ἀμαυροὺς καὶ ἀφανεῖς, τὸ δὲ γ' μητροπολίτας μὲν ἕξ, ἀρχιεπισκόπους δὲ ἕξ, ἐπισκόπους δὲ ἑπτὰ ὀλίγον τῶν εἰρημένων διαφέροντας διὰ τὸ ἐκεῖσε εἰς ὑπερβολὴν κρατῆσαι μόνον τὸν Μωαμεθανισμόν, ἀλλὰ καὶ τὴν βαρβαρότητα καὶ σκληρότητα καὶ βδελυρότητα, τὸ δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως μητροπολίτας μὲν ἑπτὰ πρὸς τοῖς ἐνεθήκοντα, ἀρχιεπισκόπους δὲ εἴκοσιν, ἐπισκόπους δὲ ἕξ καὶ ἕξήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑξακοσίοις, πάντας λαμπροὺς καὶ μετὰ μεγάλων καὶ λογικῶν καὶ τῆ τοῦ Χριστοῦ πίστει θερμοῶν ποιμνίων. Καὶ οὕτω μὲν τὸ πλεόν ἔχει ἐκείνων κατὰ ταῦτα ὁ Κωνσταντινουπόλεως. Τὰς δὲ ὑπ' αὐτῷ τελούσας ἱεράς Μονὰς καὶ τὰ αὐτῶν Μετόχια ἑατέον διὰ τὸ πλῆθος, αἱ οὐ μόνον τὸ μέγεθός εἰσι θαυμάσιαι, ὧν τινες οὐ διαφέρουσι καὶ τῶν ἔρμυων φρουρίων, οἰκοδομηθεῖσαι αὐτοκρατορικαῖς φιλοτιμίαις καὶ ἀναλώμασι βασιλικαῖς καὶ κοσμηθεῖσαι μεγαλοπρεπεστάτοις ἀναθήμασιν, ἀλλὰ δὴ καὶ διὰ τὴν τῶν ἐν αὐταῖς ἀσκούντων πατέρων ἀρετὴν ὑπάρχουσιν ἔτι θαυμασιώτεραι, ἐν αἷς οὐκ ὀλίγοι τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἐν εὐαγγελικῇ ἀρετῇ παιδευθέντες ἐγένοντο, γίνονται καὶ γενήσονται ἐπίσκοποι, ἀρχιεπίσκοποι καὶ μητροπολίται».

Ἐπθ'. «Ἐκ στόματός μου, φησὶν, ἐμέσειν μέλλω σοι¹. Ἐμφαίνει δὲ τῷ στόματι τοῦτο μὲν τὴν ἑαυτοῦ προτέραν πρὸς τὸν τῆς Ρωσσίας χθὲς καὶ πρῶην ἐπίσκοπον καὶ τὸν αὐτοῦ χριστόνυμον καὶ ὀρθόδοξον λαὸν σπουδαίαν καὶ ἐγκάρδιον ἀγάπην, τοῦτο δὲ τὸ αὐτῶν ὄν σήμερον καὶ αὐριον ἀηδὲς τῆς αὐτῶν πολιτείας καὶ λυπηρόν. Ὡς γὰρ τις φαγὼν τὸ σύνθηθες βρῶμα, εἰ τύχοι φθαρὲν πρὸς τι τῶν ἑαυτοῦ μερῶν, ναυτιᾶ καὶ φαγὼν ἀγαπητῶς ἀκὼν ἔμει, οὕτω τοὺς σήμερον καὶ αὐριον βρῶμα ὑγιᾶς καὶ συντηρητικὸν τῆς ὑγείας ὁ Κύριος ὡς σῶμα πάσης τῆς ἑαυτοῦ ἐκκλησίας δέδεκται καταδεξάμενος ἀποστολικῶς βαπτισθέντας καὶ ὀρθοδόξως αὐτῷ συναφθέντας, διστάντας δὲ τῆς θεομῆς καὶ ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τὴν ἀληθινὴν ἀγάπην παραλύσαντας ἀπορριζεῖ τῆς ἑαυτοῦ προνοητικῆς ἀγάπης ὡς ἀηδὲς ὄψον καὶ παραύξουσιν τροφήν καὶ πλεονάζοντα χυμόν, ὡς μάχην ἐμποιοῦντας τῷ ἑαυτοῦ ὑγιεῖ καὶ ἀγίῳ σώματι· οὕτω δὲ ἀποδοκιμάζει ἐκ καρδίας, ὥστε μὴδὲ διὰ γλώττης τὴν προσηγορίαν αὐτῶν ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ δι-

1. Ἀποκ. 3, 16.

καιοσύνης προφέρεσθαι, οὐδὲ γάρ, φησί, συναγάγω τὰς ἕξ αἱμάτων συναγωγὰς τῶν ἁμαρτωλῶν, οὐδ' οὐ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου. Παρίστησι τοίνυν ὁ Κύριος ἐνταῦθα τῷ ἑαυτοῦ ἐμετῶ τὴν τῶν σήμερον καὶ αὔριον Ρώσων χλιαρότητα ἐπὶ τῇ ἑαυτοῦ πίστει, οὐδὲν διαφέρουσαν τῆς ἀσεβείας τῶν Μωαμεθιστῶν καὶ τῆς τῶν Παπιστῶν καὶ τῶν Λουθηροκαλβίνων βλασφημίας καὶ τῆς τῶν πάλαι Ἑλλήνων εἰδωλολατρείας καὶ τῆς τῶν πάντη ἀσεβῶν καὶ θνητοψύχων ἀθείας, οὕτω μισουμένην, ὥστε μηδὲ διὰ στόματος εἰπεῖν τὴν ἐκεῖνων προσηγορίαν· ὁ μὴ εἴη Κύριε, Κύριε καὶ εἴτε γενοίμην παράφρων ἐρμηνευτής, ἄνους ἐξηγητῆς παραφόρως λαλήσας· εἴην ἐνταῦθα ἡμαρτημένος καὶ ἄγαν ψευσάμενος»¹.

αφογ'. «Τότε γὰρ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ Παῦλος ἐκεῖνος ὁ Θηβαῖος καὶ ὁ θεοφόρος πατὴρ Ἀντώνιος, ὁ μετ' αὐτὸν μέγας ἀρχηγὸς καὶ κανὼν καὶ ὁδηγὸς τῶν μοναχῶν, ὡς ἀνέγνων ὧν ποτε ἐν ἡ μονῇ ἤμην καρεὶς τῆς ἐν Πελοποννήσῳ Λαύρας, τὸν γραφέντα ὑπὸ τοῦ μεγάλου φωστήρος τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας βίον καὶ πάντα τὰ ἀσκητικὰ παλαισματα. Τῶν γὰρ εἰδωλολατρῶν Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ καὶ μετὰ τούτους τοῦ Μαξιμίνου καὶ Μαξεντίου κατὰ τῶν χριστιανῶν ἐπὶ πλέον μακρόντων οἱ μὴ τεταγμένοι εἰς τοὺς τοῦ διὰ Χριστὸν μαρτυρίου ἀγῶνας, τὰς πόλεις καταλιπόντες, τὰς ἐρήμους ἐπόλιζον μονάζοντες καὶ τῇ προσευχῇ σχολάζοντες, ὧν ἀγελάρχης πρῶτος κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἦν ὁ μέγας ρηθεὶς Ἀντώνιος».

,αχλ'. «Μελανειμονῶν ὡς ἔθος, μᾶλλον δὲ νόμος ἦν μελανειμονεῖν πάλαι μὲν ὡς μέμνημαι ἀναγνούς ποτε παρὰ τοῖς τοῦ Ἀρεοπάγου ἀδωροδόκοις κριταῖς, ὅτε μάλιστα περὶ θανάτου ἡ δίκη ἦν, καθ' ἡμᾶς δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἐν ταῖς Ἑνεταῖς δικασταῖς, πρὸ τοῦ ἀλῶναι ταύτας τῷ Ναπολέοντι, ἦν τὸ μέλανα περιβάλλεσθαι, ὅπερ αὐταῖς ὄψεσιν ἐκεῖ γινόμενος κατὰ διάβασιν πλέον εἰς τὴν ἐν Πελοποννήσῳ ἐμὴν μονὴν Λαύραν κατεῖδον».

αχλθ'. «Πολλὰ γὰρ καὶ τῶν βρεφῶν τὰ μὲν ἐσφάγη, τὰ δὲ πυρὶ παρεδόθη, ὡς τὰ ἐν τῇ Νικομηδείᾳ πάλαι ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν, ὅτε καὶ δύο μυριάδες πιστῶν ἐν τῷ τοῦ Θεοῦ ναῷ ἐορτῆς ἀγομένης τῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν γεννήσεως πυρὶ παραδέδοται σὺν τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν, θῦσαι τοῖς εἰδώλοις μὴ εἴξασι, καὶ τὰ ἐν τῇ Προύσῃ ὁμοίως αὐτοῖς κρατήσαντος αὐτῆς πολέμῳ ἰσχυρῷ τοῦ πρώτου Ὁρχάνου, ᾧ στρώσαντες ἐπὶ τοῦ ἰλποδρόμου καὶ τρέξαντες πάντα τοῖς ποσὶ τῶν ἰλων ἀπώλεσαν».

,αφξστ'. «Ἔστι δὲ πᾶς κομήτης ἕξ ἀναθυμιάσεως μὲν γινόμενος, ταχὺ δὲ ἀπολλύμενος, ὡς ὁ φανεὶς ἐν τῷ ,αωιβ' ἔτει σημαίνων καταστροφὴν στρατευμάτων καὶ πτώσιν βασιλικῆς δυνάμεως, ὡς οὐ πολλῷ τῷ διαστήματι

1. Πρβλ. ρη'. ρηα'. ρηβ' - ρα'.

ἀπώλετο ὁ τρόμος τῆς οἰκουμένης ἐκεῖνος, ὁ μέγας ἄθεος καὶ πλάνος καὶ τύραννος Ναπολέων, ὁ καὶ Μποναπάρτης ὀνομαζόμενος».

,αωια'. «Ὡς αὐταῖς ὄψεσι θεασάμενος τὴν περιποίησιν καὶ αὐτήκοος τῆς προτροπῆς γενόμενος ἐκ Τριεστίου τῷ *,αψ'ιστ'* θεοσώστῳ ἔτει εἰς Ἑνετίας πλέων καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ὑπὸ τῶν ἀνέμων κωλυόμενος, ἐν αὐταῖς γενόμενος μέγα ἐθαύμασα καὶ ἐθρήνησα εἰς πόσον βάθος ἀνοίας καὶ βδελυρίας καὶ ἀσεβείας κατέπεσον οἱ ὁδηγοὶ τῶν ἀθλίων καὶ πτωχῶν Παπιστῶν».

,αωπδ'. «Ὡς ὁ υἱὸς τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις ἡγεμονεύοντος Ἀλῆ Ἀλβανίτου Βελῆς, ἡγεμῶν γενόμενος τῆς Πελοποννήσου καὶ ἰδὼν πάντας τοὺς Ναοὺς καὶ τὰς Μονὰς κεκαυμένας, ἔδωκεν ἄδειαν τοῖς χριστιανοῖς καὶ ὠκοδόμησαν αὐτοὺς καὶ ἄλλους ἐκ θεμελίων ἤγειραν, οὓς οἱ ρυπαροὶ Ἀλβανίται τῷ *,αωφ'* ἔτει τῷ πυρὶ παρέδωσαν. Ἀλλὰ δὴ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀλῆ πασῶν πολλοὺς οἴκους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ τῶν Ἁγίων αὐτοῦ ἐκ βάρων ὠκοδόμησεν».

,αωχ'. «Ὡς κατεφθάρη κατὰ πάντα ὁ ὑπερήφανος καὶ ἄθεος Ναπολέων τῷ *,αωιγ'* ἔτει, συνεπάγων ἑαυτῷ ἑξακοσίας μὲν χιλιάδας ὀπλιτῶν καρδίας λεόντων ἐχόντων, ὑπουργοὺς δὲ τῆς πολεμικῆς πάσης ἀποσκευῆς τετρακοσίας χιλιάδας, ἔξ ὧν οὔτε διακόσιοι τὸν θάνατον διέφυγον, καὶ ἐλπίσας ὁ ἀσύνητος χειρώσασθαι τὸν τῆς Ρωσσίας Ἀλέξανδρον ἔλαθε δραπέτης γενόμενος ὡς μαστιγίας δοῦλος».

,αωζα'. «Σφραγίζονται δ' ἀμφότεροι οὗτοι κἀκεῖνοι ἐπὶ τῶν μετώπων οὐ βία ἀλλ' ἐκουσία καὶ αὐτοπροαιρέτῳ θελήσει· βία γὰρ τὰ ἀνδράποδα χαράττονται, ὡς καὶ αὐτὸς ἐώρακα ἐν παλαιαῖς Πάτραις ὧν τινες τῶν Αἰθιόπων οὕτω κεχαραγμένους δούλους ὄντας ὠνητοὺς γενομένους φυγάδας».

βλ'. «Ἐκ τῆς θλίψεως φησὶ τῆς μεγάλης μέλλειν αὐτοὺς ἔρχεσθαι. Θεωρεῖται δ' αὕτη ὅτε τὰς χώρας καὶ τὰς πόλεις καὶ τὰς ἐπαρχίας τῆς τῶν ὀρθοδόξων βασιλέων ἐπικρατείας ὁ κατάρτος Μωάμεθ ἐπήρχειτο καὶ ἐκράτει, κἀξ ἐκείνων κρατήσας ἔφθασε καὶ καθ' ἡμᾶς τυραννῶν, ἐπάγων αὐταῖς τὸ πῦρ, τὸν σίδηρον καὶ τὸν διὰ λιμοῦ καὶ λοιμοῦ θάνατον. Αὐτάνδροι γὰρ πόλεις, μὴ ἐλόμεναι προσκυνῆσαι τὴν αὐτοῦ βαρβαρότητα καὶ βορβορότητα, τῇ ἀπωλείᾳ διὰ πυρὸς παραδέδονται. Κατῆλθε δὲ οὗτος ὁ μέγας διαγωγὸς ἀπὸ τῆς μέσης τοῦ εβδομοῦ θεοσώστου αἰῶνος ἕως τοῦ τεταρτοῦ Μωάμεθ, ὃς τύραννος τῆς τῶν πόλεων βασιλίδος καταστάς τῷ *,αωιγ'* ἔτει τῆς θεογονίας παρέδωκε μετὰ τὸν ἑαυτοῦ θάνατον τοῖς δρακοντοειδέσιν αὐτοῦ διαδόχοις τὸν τυραννικὸν θάνατον, οὗ ἡ γενεὰ ἔφθασε τυραννοῦσα μέχρις ἡμῶν· οἱ οὐχ ὅπως ἐθεασάμεθα τὸ ὀλέθριον Μωαμεθιστικὸν πῦρ καὶ τὴν κηρεσίφορον αὐτοῦ σπάθην, ἀλλὰ καὶ τῆς μεγάλης θλίψεως ἐπειράθημεν καὶ διὰ ταῦτα καὶ τῆς ἐνεγκαμένης καὶ τῆς φιλάτης ἡμῶν Μονῆς ἀποστάντες ἀλλήται καὶ πάροικοι ὀσημέραι διατελοῦμεν, ἐντεῦθεν ἐκεῖ κἀκεῖθεν ἄλλη δέπου μεταναστεύοντες ὡς στρουθίον βαρβαροφῶνων παιδάριον ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ διδάσκοντες τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ποριζόμενοι».

βλστ. «Πολλοὶ γὰρ θεοστυγεῖς αἰρετικοὶ ὄντες, χριστιανοὶ καλούμενοι, ἐκθύμως τὴν κεφαλὴν ἀπετημήθησαν, ὡς οἱ δέκα μείζους ἄρχοντες τῶν Κοπιτῶν τῷ ,αωιζ' κοσμοσώστῳ ἔτει ἐν τῇ Δαμασκῷ, οἳ μὴ θελήσαντες συνταγῆναι τοῖς ὀρθοδόξοις ὑπὲρ τῆς πολυμιγοῦς αὐτῶν αἰρέσεως, τὴν κεφαλὴν ἀπετημήθησαν».

βλζ. «Ἐνεῦθεν συνάγεται, ὅτι καὶ ὁ ἱερός ἐκεῖνος τῶν σταυροφόρων Παπιστῶν κατὰ τῶν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ Μωαμεθιστῶν πόλεμος διὰ σατανικὴν δόξαν καὶ αἰσχροκέρδειαν μᾶλλον ἐγένετο ἢ εὐσέβειαν καὶ τῶν ἀληθινῶν χριστιανῶν σωτηρίαν, ὅς οὐχ ἱερός, ἀλλὰ μιαρός καὶ οὐ θεῖος, ἀλλὰ διαβολικὸς καὶ οὐ σταυροφόρος, ἀλλὰ σατανοφόρος δίκαιόν ἐστι λέγεσθαι διὰ τὰς πρὸς τοὺς ἀληθινοὺς πιστοὺς τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας δεινὰς συμφορὰς καὶ θλίψεις· ἀνθ' ὧν καὶ οἱ ἀποθανόντες τηνικαῦτα δυστυχεῖς Παπισταὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἐκείνῳ σὺν τῇ προσκαίρῳ ζωῇ ἀπώλεσαν καὶ τὴν αἰώνιον τῷ ἀσβέστῳ πυρὶ ἐμβληθέντες».

βυβ. «Οὐ μὴν καὶ ἐμπρησμοὶ ἐν πόλεσι διὰ τὸ εἶναι τηνικαῦτα μᾶλλον εὐπρηστον τὴν ὕλην τῶν οἰκημάτων, οἳ καὶ μᾶλλον μέγιστοι καὶ ἐπιβλαβέστατοι συμβαίνουσι γίνεσθαι. Καὶ μάρτυς τούτων ὁ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Βουκουρεστίῳ γενόμενος, ὅς καὶ τὰ σημεῖα τῆς ἀπωλείας ἔτι καὶ νῦν ἐστι μαρτυρῶν. Πρὸς δὲ καὶ σεισμοὶ μέγιστοι, καὶ μαρτυρεῖ μοι τοῖς λόγοις ἢ πειραθεῖσα ἅπανα τῆς Οὐγγροβλαχίας ἐπαρχία αὕτη, τὰ τῆς ἑαυτῆς καταστροφῆς δείγματα ἔτι σώζουσα».

βοη. «Ἀνθ' ὧν καὶ ὁ θεολόγος οὐκ ἔφησεν ἡμιώριον, ἀλλ' ὡς ἡμιώριον ἢ ἀντ' ἀγαθῶν ἐτῶν ἐκληπτέον τὰ ἐλλείποντα ταύτης ἐπὶ παντός τοῦ Μωάμεθ' οὐδὲ γὰρ ὅλως θηριώδης ἦν, ἀλλ' ἔστιν οὗ καὶ ἐπιεικειᾶς ἢ τυραννὶς αὐτοῦ ἦν μεστή καὶ δικαιοσύνης, καὶ ταῦτα τυραννεύοντος τοῦ πρώτου Μαχμούτη καὶ πατριαρχεύοντος Κυρίλλου».

βσμδ. «Ἐωράκαμεν γὰρ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τοῦ Βουκουρεστίου οἰκίαν μεγίστην, ἐξ ἀστραπῆς πυρποληθεῖσαν· καὶ τοῦ ἡγεμόνος τῶν Ἰωαννίνων Ἀλλ' τὰ ὑψηλὰ ἐν τῷ Τεπελενίῳ παλάτια ἢ ἀστραπὴ κατηγάλωσε».

βσοθ. «Ἀπορον ἀτεχνῶς πῶς ἐκ τοσοῦτων λαῶν καὶ γλωσσῶν καὶ φυλῶν καὶ ἔθνῶν ὄντες πάντες οἱ Μωαμεθισταὶ ὡς μία φυλὴ διατελοῦσι πολιτευόμενοι καὶ κατὰ πάντων τῶν ἑτερογενῶν ἔθνῶν δείκνυνται ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὐσπλαγχοὶ, φιλόφρονες καὶ τῷ ἑαυτῶν ἄρχοντι ἢ τῷ αὐτοκράτορι οὐδέποτε διάφωνοι. Θεωρεῖται δὲ ταῦτα χθὲς καὶ προχθὲς καὶ οὐ καθ' ἡμᾶς ὄντων ἐκείνων ἐν μεγίστῃ ἀπειθείᾳ καὶ στάσει καὶ πολυσκεδάστῳ μερισμῷ».

βσηβ. «Πολλὰς δὲ καὶ οἱ προσήκοντες τῆς αὐτῆς συμφορᾶς οὐκ ἀπαλλάττονται καὶ οἱ ὑπηρετήσαντες πιστῶς ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ τοῖς αὐτοῦ (τοῦ Μωάμεθ) προστάγμασι τῆς αὐτῆς κακῆς τύχης οὐχ ἤττον πειρῶνται. Καὶ μάρτυρες τοῦ λόγου πολλοὶ ἡγεμόνες τῆς Οὐγγροβλαχίας καὶ Μολ-

δαυίας μισθὸν τῆς ἑαυτῶν πρὸς αὐτὸν λατρείας ὁ παρὰ καιρὸν διὰ ξίφους θάνατος καὶ ἡ τῆς αὐτῶν περιουσίας δήμευσις, ὧν εἰσιν ὁ τε Νικόλαος Μαυρογένης καὶ Κωνσταντῖνος Χαντζερῆς καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐκ τῶν ὁμογενῶν ἡμῖν ἀρχόντων ἐν ὅλῃ τῇ κατὰ τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Λιβύην ἐπικρατεία αὐτοῦ, ναὶ μὴν καὶ τῶν ὁμογενῶν αὐτῷ οὐκ ὀλίγοι, ἵνα μὴ λέγω πάντες».

βπ'ηγ'. «Κρατήσαντες γὰρ τῆς Ἀνατολῆς (οἱ Μωαμεθανοὶ) φήθησαν ποιήσασθαι διὰ ναυπηγῶν ἀρίστων καὶ νῆας μεγίστας πρὸς διαμονὴν τῆς αὐτῶν τυραννίδος, πρὸς δὲ τούτοις καὶ πρὸς ἐμπορίαν παντὸς νόμου. Ἄλλως δὲ κυριαρχία μεγίστη ἢ βασιλεία ἄνευ στόλου εἴη ἂν ὡς πτηγὸν ἢ ἀετὸς ἢ ἰέραξ ἢ ἄλλο τι τῶν ταχυπτέρων μὴ ἔχον μίαν πτέρυγα· ὡς γὰρ οὐκ ἔστι τοῦτο πτῆναι, οὕτω βασιλεία διαμένειν ἄνευ στόλου ἀμήχανον, ὅτι μὴ εἴη ἂν πόρρω τῆς θαλάσσης ἐν μεσογείῳ τόπῳ, ὡς ἡ Αὐστρία καὶ ἄλλαι πολλαί».

βσ'ηζ'. «Καθορῶμεν γὰρ τηλαυγέστατα ἐκ τῶν Κρητῶν τοὺς Μωαμεθιστάς, οἱ μέχρι καὶ καθ' ἡμᾶς τὸν Μωαμεθιστικὸν στόλον πληροῦντες, τοῦ καιροῦ καλοῦντος, περὶ τοῦ μηδενὸς ἢ καὶ περὶ ψιλοῦ λόγου τοὺς χριστιανοὺς ἀποκτείνοντες, τῆς πάλαι κατ' ἀρχὰς ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἐκείνοις πιστοῖς αἱματοχυσίας ἀψευδῆ μαρτυρίαν διδώσιν».

βτλ'. «Ἔστι τοίνυν ἄψινθος εἶδος βοτάνης, ἡ καὶ ἀψίνθιον λέγεται, γίνεται δὲ ἐν τῇ Οὐγγροβλαχίᾳ καὶ τῇ Μολδαυίᾳ οὕτως ὑπέροπλος, ὥστε καὶ ἀψινθίνην οἶνον κατασκευάζειν ὅ,τι πλείστον ἐκ περιουσίας ὠνούμενος δι' ὀλίγου ὡς καὶ ὁ οἶνος. Φύεται δ' ἔτι καὶ ἐν Βασαραβίᾳ καὶ ἐν τῇ Ταυρικῇ χερσονήσῳ καὶ πάσῃ τῇ Ρωσίᾳ, ὡς ἤκουσα, καὶ ἐν πᾶσι τούτοις αὐτομάτως καὶ ἄγαν εὐρώσιως. Ἔστι δὲ πολέμιος τῇ χολῇ, πικρότητα ἔχων πολλήν, ἀφανίζων ἐκείνην, ὅτε μετριότατα εἰς χρῆσιν λαμβάνεται, πλέον δὲ τοῦ μετρίου πινόμενος αὐτόχρομα χολῇ καθίσταται, τὸν ἔσχατον θάνατον προειδοποιούμενος. Καὶ εἰ μὴ δόκιμος ἀκέστῳ ρυθμίσειε τοὺς χυμοὺς κενώσει τε καὶ διαίτη προσεκτικῇ καὶ γλυκέσιν ἰατρικοῖς, ὁ προκαταληφθεὶς καταγωνισθεὶς ἐκφέρεται».

βτνα. «Νεανισκοὶ δὲ οἱ πλείττοντες πολλὰς ὀράσεις κατὰ τὴν ἑαυτῶν καὶ τὴν τῶν ἀκούοντων ἀρέσκειαν Ντερβίσιδες, πρεσβύτεροι δὲ οἱ Σάχκιεὶ καὶ Χοντζάδες, οἱ πολλὰ δι' ὀνειράτων λέγοντες, παρ' ὧν μαθὼν καὶ Νικόλαός τις Μαυρογένης τοῦπίκην, ἡγεμὼν ταύτης τῆς Οὐγγροβλαχίας γενόμενος, πολλὰ δι' ὀνειρῶν ἐπετέλει».

βτρστ'. «Καὶ τάναντία τούτοις πρὸς τοὺς ἀντιλέγοντας αἱ φοβεραὶ καὶ τραχεῖς ἀπειλαί, ἡ μεγάλη θλίψις ἐπὶ τῇ δουλείᾳ, οἱ βαρεῖς φόροι, τῶν δημοσίων καὶ τῶν τυραννικῶν λειτουργημάτων αἱ διηνεκεῖς ἐπιφοραί, τὸ πενιχρὸν καὶ εὐτελὲς περιβόλαιον, ἡ ἀνείκαστος ἕβρις, ἡ δήμευσις τῆς οὐσίας ἄνευ τινὸς εὐλόγου αἰτίας, ἀλλ' ἐκ μικρᾶς ὑποψίας ἢ ψευδοῦς λόγου, αἱ συν-

εχεῖς καὶ σφοδραὶ καταφοραὶ τῶν μαστίγων, τῶν εἰρκτῶν συκοφαντιῶν, τῶν φοβερῶν βασάνων καὶ τελευτῶν ὁ σωματικὸς θάνατος, δι' ὧν πᾶς Μωαμεθιστὴς ἄρχων κρατήσας τῶν εἰρημένων τόπων ἔπληξε τὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης καὶ τὸ τῶν ἀστέρων τρίτον καὶ τοῦτο ἡμαυρωμένον ἀπέδειξε».

βτζδ'. «Οὐδὲ γὰρ ἔχουσι ναὸν οἱ Παπισταὶ ἐν οὐδενὶ μέρει τῆς Εὐρώπης καὶ Τουρκίας, εἰ μὴ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ταῖς δυσὶ ἡγεμονικαῖς πόλεσι τῆς Οὐγγροβλαχίας καὶ Μολδαβίας, καὶ τοῦτο διὰ τοὺς κοσσόλους ἐκείνων, οὐδὲ οἱ Ὀρθόδοξοι ἔχουσιν ἐν πάσῃ τῇ πάλαι καὶ τῇ νῦν ἐπικρατεῖα τοῦ Πάπα σεπτὸν ἱερόν, εἰ μὴ ἐν Βιέννῃ καὶ Ἐνετίαις, καὶ τοῦτο διὰ τοὺς ὀρθοδόξους ἐμπόρους».

βτζδ'. «Χρόνου γὰρ παρελθόντος ὀλίγου μετὰ τὸ ἀλῶναι τοὺς πιστούς, οἱ Μωαμεθισταὶ τὸ πολὺ τῆς θηριωδίας παρεάσαντες καὶ τὸν τοῦ πολεμικοῦ θυμοῦ βρασμὸν κατευνάσαντες καὶ πλούσιοι πολλὰ γενόμενοι τῆς Ἀσίας, τῆς Εὐρώπης, τῆς Λιβύης καὶ πολλῶν ἐκ τῶν ἀρκτῶν μερῶν ἐγκρατεῖς καταστάντες καὶ κύριοι γενόμενοι, ἐδέησαν καὶ πολιτικῆς κοινωνίας, ὄντας δὲ τοὺς πιστοὺς ἐπιτηδεῖους εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν πολιτικόν, οὐ μόνον αὐτοὺς ἐν τῇ σφῶν ἐπικρατεῖα ὄντας εὐμενῶς περιεποιήσαντο πρὸς κόσμον τοῦ ἑαυτῶν πολιτεύματος, ἀλλὰ καὶ ναοὺς παρασχόντες ἐξουσίαν ἔχειν καὶ λατρεύειν τῷ ἐν Τριάδι ἐνὶ Θεῷ ἐκόσμησαν τὰς ἑαυτῶν τυραννουμένας πόλεις, ὡς οἶόν τε ἐπὶ τὸ βέλτιον, ὅπερ καὶ καθ' ἡμᾶς δαίκνυται βεβαιούμενον καὶ οὐδεὶς οἶμαι ὁ ἀντερῶν».

(Συνεχίζεται)